

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Gedey Gábor ügyvéd által képviselt felperesnek a ... jogtanácsos által képviselt Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsa (1088 Budapest, Reviczky u. 5., Hiv. sz.: ...) alperes ellen műsorszolgáltatási ügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2011. évi április hó 27. napján kelt 3.K.34.801/2010/2. számú ítélete ellen a felperes által 3. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

Í T É L E T E T

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 20.000 (azaz húszezer) forint másodfokú perköltséget, valamint az államnak - az illetékügyekben eljáró hatóság külön felhívására - további 483.700 (azaz négyszáznyolcvanháromezer-hétszáz) forint kereseti és 500.200 (ötszázezer-kettőszáz) forint fellebbezési illetéket

Ez ellen az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S

A felperes 2009. július 9-én 21:04 órai kezdettel sugározta a III. korhatári kategóriába sorolt „...” című filmet, és ennek megfelelően tette közzé négy alkalommal a film előzeteseit is.

Az alperesi jogelőd (a továbbiakban: alperes) a rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény (a továbbiakban: Rttv.) 41.§-ának (1) bekezdés b) pontja szerinti felhatalmazás alapján hatósági ellenőrzés keretében vizsgálta a perbeli filmet. A hatóság felhívásának eleget téve a felperes az érdemi védekezését tartalmazó nyilatkozatát megküldte az alperesnek.

Az alperes a 2009. november 11. napján kelt ... számú határozatában megállapította, hogy a felperes a perbeli filmnek a helytelen korhatári kategóriába történő besorolásával, valamint a film előzeteseinek nem megfelelő időben való közzétételével megsértette az Rttv. 5/B.§-ának (4) bekezdését, 5/C.§-ának (3) bekezdését és az 5/A.§-ának (2) bekezdését. Ezért az Rttv. 112.§-ának (1) bekezdés d) pontja és a Műsorszolgáltatási Szerződés (a továbbiakban: MSZ) 11.6.1.11. és 11.6.1.5. pontja alapján mindösszesen 8.336.484 forint kötbér megfizetésére kötelezte. Részletesen kifejtette, hogy mely tényezőkre alapozta a besorolási kategória megváltoztatását, valamint a jogsértés miatti kötbér alkalmazását és annak összezszerúságát, utalva a MSZ vonatkozó pontjaira is. Konkrét időpontokhoz kötötten megjelölte, hogy a film egyes jeleneteiben melyek azok az elemek, amelyeket alkalmasnak talált a kiskorúak fejlődésének kedvezőtlen befolyásolására azáltal, hogy azok meghatározó eleme az erőszakkal megoldott konfliktus. Hangsúlyozta, hogy a filmbeli történet középpontjában egy rituális sorozatgyilkos áll, aki az áldozatait keresztre feszíti. Az alkotó a főszereplő nyomozó önbíráskodására, vakmerőségére, sajátos feladat megoldására építve vezeti végig a film cselekményét. Az erőszakos összecsapások közül nem egyet maga főhős provokált ki, és ezek egy része dramaturgiailag teljesen indokolatlan volt a történet szempontjából és a legkevésbé sem volt összhangban az általa többször is hangsúlyozott buddhista értékrenddel. Az előforduló agresszív jelenetekkel teli feszültség mindvégig magas volt, tűzpárbajok és gyilkosságok követték egymást, melyeket különös kegyetlenséggel valósítottak meg. Az áldozatok sérülései és fájdalmai, helyenként realiztikus módon ábrázolt részletekkel, túlzott intenzitással kerültek bemutatásra. Vizuális (véres sérülés, kicsavart testrész, meggyalázott hullák, kifröccsenő vér stb.) és akusztikus eszközökkel (pl. fájdalmas nyögés, kiabálás, csonttörés hangja, húsba csapódó golyó, testbe hatoló penge stb.) felerősítve ábrázolták az erőszak következményeit, így növelve a jelenetek brutális hatását. A naturális ábrázolásmód és a hidegvérrel elkövetett brutális tettek halmozott bemutatása káros üzenettel párosult, mert a film szereplői több alkalommal a társadalom- és jogbiztonság szempontjából erkölcsileg megkérdőjelezhető fontos előírásokat sértettek meg (önbíráskodás, hivatali hatalommal való visszaélés), ami a védendő korosztály szempontjából egyenként és összességében is különösen problémásnak volt tekinthető.

A felperes keresetében elsődlegesen eljárási szabálysértésekre hivatkozással kérte az alperesi határozat hatályon kívül helyezését. Kifogásolta, hogy a jelen perben támadott érdemi döntést megelőző alperesi értesítés nem felelt meg a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 29.§-ának (3) és (5) bekezdésében foglaltaknak, továbbá az

ügyintézési határidő meghaladta a Ket. 33.§-ának (1) és (5) bekezdésében előírtakat, amellyel sérült a Ket. 4.§-ának (1) bekezdése is. Álláspontja szerint az alperes megsértette a Ket. 72.§-ának (1) bekezdés e) pontját is, mert a határozatból hiányzik a tényállás és az azt alátámasztó bizonyítékok felsorolása. A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 336/A.§-ának (2) bekezdésére utalva vitatta a döntés alapjául szolgáló tényállás valóságát. Hangsúlyozta, hogy mindezek az eljárási szabálysértések az ügy érdemét érintően olyan súlyúak, amelyek megalapozzák az alperes döntésének a hatályon kívül helyezését.

Másodlagos kérelme - jogsértés hiányában - az alperesi határozat megváltoztatására és a szankció mellőzésére irányult. Állította, hogy a perbeli műsorszámot helyesen sorolta a III. kategóriába és megfelelő időpontban tette közzé a filmelőzetesekkel együtt. Hangsúlyozta, hogy az egyes műsorszámok klasszifikációja során a külföldi besorolásokon kívül az alperesi filmadatbázis ad támpontot, ha ezt az alperes nem veszi figyelembe a minősítésnél, az jelentősen veszélyezteti a jogbiztonságot és a jogkövető magatartás tanúsítását. Nem vitatottan a film központi témája az erőszak volt, azonban annak „elavult” eszközökkel való bemutatása nem indokolta a magasabb korhatári kategória alkalmazását. A film készítése óta eltelt idő alatt jelentősen veszítettek hatásukból a felhasznált filmes eszközök, és ezért kevésbé voltak alkalmasak arra, hogy a televízión kívül más kommunikációs csatornákat is használó tizenévesekre káros hatást fejtsenek ki. Utalt arra, hogy a perbeli akciófilm látványelemeit elsősorban a harcművészeti jelenetek adják, amelyek során a példaértékű elveket képviselő főhős fegyver nélkül, olykor pusztán kézzel küzd a szervezett bűnözés tagjai ellen. A történet üzenete kifejezetten egyszerű, a jó (rendőrök) és a rossz (szervezett bűnözők) küzdelmére szűkíthető, az alkotók ezek között határozott és könnyen értelmezhető különbséget tesznek, képi eszközökkel is korlátozva az erőszak következményeinek az ábrázolását. Megjegyezte, hogy Amerikában, valamint számos más európai országban is III. kategóriában mutatták be a filmet, amelynek a rövidebb verzióját sugározta.

Az alperes a határozatában foglaltak fenntartása mellett a felperesi kereset elutasítását kérte. A felperes eljárási kifogásaival kapcsolatban kiemelte, hogy folyamatos ellenőrzést végző hatóságnak minősül, emiatt a Ket. 29.§-ának (4) bekezdés c) pontja szerint lehetősége van az értesítés mellőzésére. Ennek ellenére tájékoztatta a felperest ellenőrzése megállapításairól. Az eljárás kezdő időpontja a nyilatkozattételre felhívó levél kelte (2009. szeptember 11.) volt; a műsorszolgáltató azt kézhez vette, és az ellenőrzés megállapításaira érdemben reagált. Utalt arra, hogy a felperes által hivatkozott ügyintézési határidő túllépése az ügy érdemére semmilyen kihatással nem volt. Állította, hogy nem sértette meg a Ket. 72.§-ának (1) bekezdés e) pontját, ugyanis határozatában kellő indokát adta a feltárt tényállásnak, és a bizonyítékokra, továbbá jogszabályi rendelkezésekre hivatkozással alátámasztott következtetéseit döntése tartalmazza. Hangsúlyozta, hogy a kiskorúak nem képesek arra, hogy önállóan felismerjék azokat a műsorokat, filmeket, amelyek személyiség-fejlődésüket kedvezőtlenül befolyásolhatják. A

műsorszolgáltató felelősséggel tartozik a kiskorúak felé és számos olyan döntés született, amely megállapította, hogy a televízióban sugárzott filmek esetében a honlapon, avagy a filmadatbázisban szereplő kategória nem bír jelentőséggel a klasszifikáció szempontjából.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította. Indokolása szerint nem észlelt az ügy érdemére kiható olyan súlyos eljárási jogsértést, amely az alperesi határozat hatályon kívül helyezését eredményezné. E körben kiemelte, hogy az alperesnek, mint folyamatos ellenőrzést végző hatóságnak az eljárás megindítására vonatkozó értesítés megküldése nem kötelező. Ennek ellenére a felperesnek módja és lehetősége volt, hogy nyilatkozattételi jogát gyakorolja, míg az eljárási határidő elhúzódásának nem volt érdemi kihatása a felülvizsgálni kért döntésre. Megállapította, hogy az alperes a marasztalás alapjául szolgáló tényállást megfelelő módon feltárta, indokait részletezve kifejtette. Az aggályosnak ítélt filmrészletek egyértelműen alátámasztották a jogsértést érintően tett megállapításait és értékelését. A jogsértés körében kiemelte, hogy az önbíráskodás, a brutalitás, a társadalmi szabályok semmibevétele, az erőszak dominanciája a film egészére markánsan jellemző volt. A brutális tettek folyamata és annak eredményei naturálisan, túlzott és hatásvadász módon kerültek megjelenítésre. A történet egésze azt sugallta, hogy a problémákat és konfliktusokat erőszakos módon és ilyen eszközökkel lehet hatékonyan, gyorsan megoldani. Nem mentesíti a felperest a besorolási kötelezettség gyakorlása során az a körülmény, hogy a mai infokommunikációs világban az erőszak, az agresszió bemutatása gyakran megjelenik és egyre inkább teret nyer. A kiskorúak alkotmányos védelméből következően, ha bármiféle kétség merül fel egy adott műsorszám kategorizálását illetően, a megszorító értelmezés alapján a magasabb besorolási kategóriát lehet és kell választani. A perbeli esetben érintett korosztálynál a végleges személyiségjegyek kialakulása és véleményalkotás erősen befolyásolható, a későbbi perszonális és szociális habitus döntő módon és sok esetben pont ebben az időszakban fixálódik irreverzibilisen. A kiskorúak védelmére vonatkozó rendelkezések megsértése miatt az alperes jogszerűen szankcionálta a felperest.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének a kereseti kérelme szerinti megváltoztatását kérte. Fenntartotta a keresetlevelében kifejtett jogi álláspontját és a terhére rótt jogsértések körében előadott érveit. Hangsúlyozta, hogy kifejezetten vitatta az alperes részéről megállapított tényállást és az abból levont jogi következtetéseket a Pp. 336/A.§-ára hivatkozással, ezért a hatóságnak kellett volna bizonyítania azt, hogy mi alapján minősítette a filmet magasabb kategóriába tartozónak, de erre vonatkozóan az elsőfokú ítélet nem tartalmaz indokolást. Utalt arra, hogy a klasszifikációt végző munkatársainak egyedül a nemzetközi példák, továbbá a hatóság által honlapon közzétett adatok nyújthatnak segítséget a besoroláshoz. Az alperes rendszeresen az általa közzétett adatokkal ellentétesen minősíti a filmalkotásokat, ezért műsorszolgáltatóként nem állnak a rendelkezésére objektív eszközök a kategorizálást érintően.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozatainak fenntartása mellett az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint a fellebbezéssel támadott ítéletében az elsőfokú bíróság részletesen taglalta, hogy mely okoknál fogva tartozik a vitatott film a magasabb korhatári kategóriába. Kiemelte, hogy egységes abban a bírói gyakorlat, hogy a filmek kategóriájának besorolásánál nem köti sem a Nemzeti Filmiroda klasszifikációja, sem a külföldi minősítés. Hangsúlyozta, hogy a médiaszolgáltatónak minden esetben az Rttv. követelményeit kielégítően kell a kategorizálást elvégeznie. Utalt arra, hogy a filmiroda a mozgóképekről szóló 2004. évi II. törvény (a továbbiakban: Filmtörvény) szerint sorolja be a filmeket. E jogszabály 1.§-ának (2) bekezdése egyértelműen rögzíti, hogy a Filmtörvény hatálya nem terjed ki a külön törvényben meghatározott audiovizuális médiaszolgáltatási tevékenységekre. Megjegyezte, hogy egy film sugárzása más hatás kiváltására alkalmas a televízióban, mint egy filmszínházban.

A felperes fellebbezése nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 340.§-ának (5) és (6) bekezdése alapján tárgyaláson kívül, a Pp. 253.§-ának (3) bekezdésében írtaknak megfelelően vizsgálta az elsőfokú bíróság ítéletét. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 206.§-ában foglaltaknak megfelelően a rendelkezésre álló peradatok alapján a tényállást helyesen állapította meg, az abból levont jogi következtetései okszerűek, amelynek eredményeként a felperesi kereset elutasítása megalapozott és jogszerű. A felperes fellebbezésében az elsőfokú eljárásban előterjesztett kereseti kérelmében foglaltakhoz képest olyan új tényt, illetve körülményt vagy bizonyítékot nem jelölt meg, amely az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását eredményezhetné.

Mindezek folytán a másodfokú bíróság a Pp. 254.§-ának (3) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét helyes indokainál fogva helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla egyetértett az elsőfokú bíróság okszerű ítéleti indokolásával, ezért annak megismétlését mellőzi. A fellebbezésre figyelemmel azonban a következőket hangsúlyozza. A felperes nem jelölte meg, hogy a Ket. 29.§-ának (3) és (5) bekezdése szerinti értesítés és annak tartalma mennyiben korlátozta ügyféli jogainak gyakorlásában, továbbá mely releváns körülményről, eljárási cselekményről nem szerzett tudomást, jogorvoslati joga miként sérült és azt sem, hogy az ügyintézési határidő (Ket. 33.§) túllépése mennyiben eredményezett számára érdemben hátrányos döntést. A felperes az eljárási jogszabálysértésként megjelölteken túl olyan tényeket, körülményeket nem tárt fel, amelyek azt bizonyítanák, hogy az alperest olyan súlyos eljárási mulasztás terheli, ami az ügy érdemi eldöntését jelentős mértékben befolyásolta, és jogérvényesítését hátrányosan érintette volna.

Az alperes döntésében a feltárt tényállás ismeretében kimerítő indokát adta annak, hogy a perbeli műsorszám miatt alkalmas az érintett korosztály fejlődésének

kedvezőtlen befolyásolására, így a felülvizsgált alperesi határozat a Ket. 72.§-ának (1) bekezdés e) pontjában írt követelményeknek is megfelelt.

Az Rttv. 3.§-ának (1) bekezdésében írtakból következően a felperes a műsorszolgáltatásáért felelősséggel tartozik. A felperes orientáló jelleggel figyelembe veheti az alperes honlapján fellelhető ajánlott korhatári besorolást és a külföldi példákat is, azonban ezek csak tájékoztató jellegűek. A műsorszolgáltatónak mindig az Rttv., illetőleg az alperesi 1494/2002. (X.17.) számú állásfoglalás alapulvételével kell a magyar néző számára sugárzott konkrét film tartalmát, üzenetét vizsgálva meghatározni az alkalmazandó besorolási kategóriát. A bíróság a jogszabályi rendelkezések érvényesülését vizsgálhatja döntése meghozatalakor, e körben azonban a jogsértés alóli mentesülést nem eredményezheti a filmiroda, avagy a külföldi műsorszolgáltatók általi minősítés. Nincs jelentősége annak sem, hogy az alperesi vizsgálat tárgyává tett műsorszám mikor készült, hiszen adott esetben egy régebben készült filmalkotás sugárzása is megsértheti az Rttv. rendelkezését, ha hatásában alkalmas arra, hogy a kiskorúak fizikai, szellemi vagy erkölcsi fejlődését kedvezőtlenül befolyásolja.

Az Rttv. 5/B.§-ának (4) bekezdése szerint azt a műsorszámot kell IV. kategóriába sorolni, amely alkalmas a kiskorúak (azaz a teljes 18 éves kor alatti korosztály) fizikai, szellemi vagy erkölcsi fejlődésének kedvezőtlen befolyásolására, különösen azáltal, hogy meghatározó eleme az erőszak. A IV. kategóriába sorolt műsorszámok minősítésénél különösen releváns szempontként jelenik meg az erőszak intenzitása, ábrázolási módja, az erőszak előfordulásának gyakorisága, és az ezáltal közvetített üzenet ártalmasságának mértéke, ugyanis ezen szempontokat együttesen kell figyelembe venni és értékelni a besorolási kategória meghatározásánál. A fentebb megjelölteknek megfelelően elemezte az alperes és az elsőfokú bíróság is a perbeli filmet. A kiemelt jelenetek és elemek - amelyek a magasabb korhatári kategóriába való besorolást megalapozzák - a másodfokú bíróság álláspontja szerint is egyértelműen fellelhetőek voltak. Az erőszak filmbéli bemutatása, a brutalitás túlzott intenzitással történő megjelenítése, azok képi- és akusztikus feszültség fokozással való társítása a kiskorúak számára nehezen érthető, félreértelmezhető és téves értékrend kialakulásához vezethet, figyelembe véve azt is, hogy a negatív és pozitív karakterek elkülönítése nem volt egyértelmű. Mindezek figyelembevételével helyesen döntött az elsőfokú bíróság, amikor a vizsgált filmet - az alperesi állásponttal megegyezően - a IV. kategóriába sorolandóként minősítette azzal, hogy annak téves klasszifikációja és sugárzási időpontja, valamint filmelőzeteseinek közzététele sem felelt meg az Rttv. 5/B.§ (4), 5/C.§ (3) és 5/A.§ (2) bekezdéseiben foglaltaknak, ezért e jogsértések miatt a felperes szankcionálása a műsorszolgáltatási szerződésben vállalt fix összegű kötbér alkalmazásával jogszerű volt.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint minden alapot nélkülöz a felperes azon állítása, hogy az elsőfokú bíróság nem vonta értékelési körébe a téves besorolással összefüggésben előadott érveit, és ezek vizsgálata nélkül döntött a határozat jogszerűségéről. A Pp. 336/A.§-ának (2) bekezdése szerint csak az alappal, cáfoló

jelleggel vitatott határozati tényállás esetében fordul meg a bizonyítási teher, és köteles az alperes a határozata alapjául szolgáló tényállás valóságának bizonyítására. A Pp. 164.§-ának (1) bekezdése alapján a felperesnek kell elsősorban a szükséges körben azt igazolnia, de legalább valószínűsítienie, hogy a határozati tényállás nem valós. E kötelezettsége ellenére a felperes nem bizonyította az alperesi határozat ténymegállapításainak hiányosságát, a feltárt és a perbeli filmmel kapcsolatban rögzített határozati elemek valótlanosságát és jogsértő voltát, és nem indokolta meg azt sem, hogy konkrétan mely tények figyelembe vételét miért tartja jogsértőnek. Nem vitatta a film általa a III. kategóriába való sorolását, a sugárzás időpontját, az előzetesek közzétételének idejét, és az alperes által kiemelt, értékelt és a határozatban is rögzített filmbeli jelenetek, események tartalmát sem. Ténylegesen csak arra vonatkozó álláspontját fejtette ki, hogy a perbeli filmet nem tartja a IV. kategóriába tartozónak. Az e körben általánosságban kifejtett jogi érvei azonban nem alkalmasak a bizonyítási teher Pp. 336/A.§-ának (2) bekezdése szerinti megfordításához.

A másodfokú bíróság a pereszes felperest a Pp. 78.§-ának (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes másodfokú perköltségének a megfizetésére.

Észlelte a Fővárosi Ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság nem helyesen határozott a kereseti illetékről, ezért a Pp. 253.§-ának (3) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem korlátaira tekintet nélkül azt helyesbítette.

Az elsőfokú bíróság az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 43.§-ának (3) bekezdése szerint azt állapította meg, hogy a felperes 16.500 forint kereseti illeték viselésére köteles. Elkerülte azonban a figyelmét, hogy a perindítás idejére (2010. január 14.) figyelemmel alkalmazandó, 2010. január 1. napjától hatályos Itv. 43.§-ának (3) bekezdése egyértelműen akként rendelkezik, hogy a műsorszolgáltatási ügyek már nem tartoznak a tételes illeték alá (a panaszügyek kivételével). Ezért a Pp. XX. fejezete alá tartozó jelen közigazgatási perben az illetéket a per tárgyának az értéke alapján kell megállapítani. A felperes keresetében az alperesi határozat jogalapját és az emiatt alkalmazott szankció mellőzését kérte. Ezért a perben a perérték a vitatott követelés, a kiszabott kötbér összege, mindösszesen 8.336.484 forint volt, melyre figyelemmel a kereseti illeték mértékét az Itv. 39.§-ának (1) bekezdése alapján, az Itv. 42.§-ának (1) bekezdés a) pontja szerint kellett volna megállapítani.

Mindezek folytán a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253.§-ának (3) bekezdése értelmében az elsőfokú bíróság által tévesen meghatározott kereseti illetéken túl további 483.700 forint kereseti illeték, valamint az Itv. 46.§-ának (1) bekezdése szerinti mértékű fellebbezési illeték viselésére kötelezte a felperest a bírósági eljárásban alkalmazandó költségmentességről szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§-ának (2) bekezdése alapján.

Budapest, 2011. évi október hó 20. napján

Borsainé dr. Tóth Erzsébet sk. a tanács elnöke, dr. Bacsa Andrea sk. előadó bíró,
dr. Vitál-Eigner Beáta sk. bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő